

**Karolinska
Institutet**

**LUNDS
UNIVERSITET**

Hirsutism och Hypertrikos

Lykke Barck

Överläkare

Avdelningen för dermatologi och venerologi, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

Verksamhet Hud- och könssjukvård, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Senast uppdaterad 24 augusti 2026

Agenda

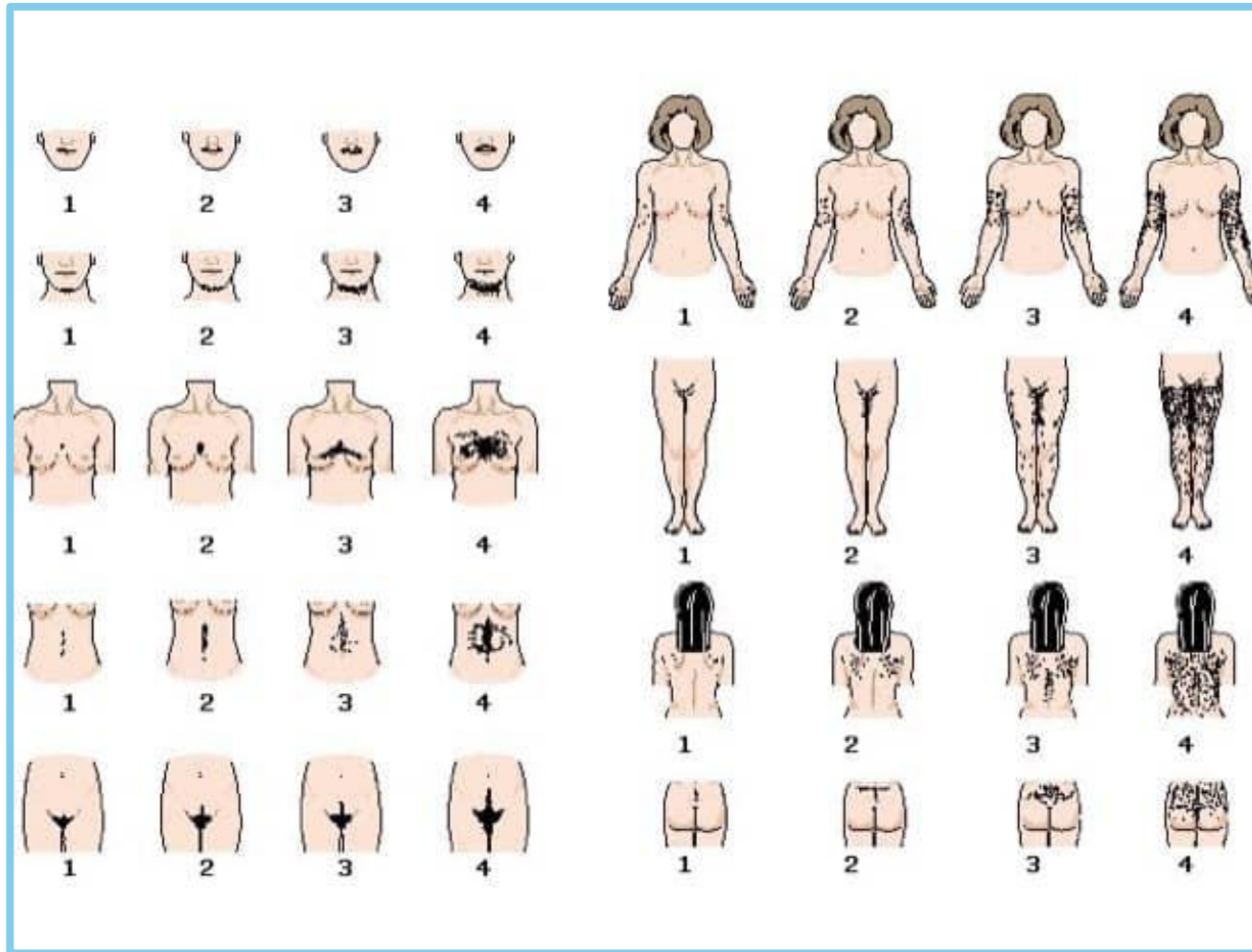
- Definition
- Klinik
- Orsaker
- Utredning
- Behandling

Hirsutism

- Terminalhår hos kvinnor i ett manligt, androgenberoende mönster
- Vanliga områden: ansikte, kring bröstvårtor, ryggslut, nedre del buken
- Förekommer hos cirka 5–15 % av kvinnor
- Kan påverka livskvaliteten negativt

Bedömning av hirsutism – modifierat Ferriman–Gallwey-score

9 androgenkänsliga områden • 0–4 poäng per område • totalt 0–36 • Bildkälla: DermNet

Orsaker till hirsutism

- PCOS – vanligast (cirka 70–80 %)
- Idiopatisk hirsutism
- Ovanligt: CAH (kongenital binjurebarkshyperplasi), Cushings syndrom, androgenproducerande tumör
- Androgener och anabola steroider

Utredning vid hirsutism

- Anamnes och klinisk undersökning
- Menstruationsrubbning, infertilitet / andra tecken på hyperandrogenism → gynekologisk /hormonell utredning
- Snabb debut/progression eller virilisering → utred vidare

Behandling av hirsutism

- Behandla bakomliggande orsak
- PCOS: hormonell behandling – kombinerade p-piller ± antiandrogen (*t.ex. spironolakton*)
- Hårborttagning – laser, IPL, nålepilering, mekaniska metoder (rakning, vaxning)
- Topikal behandling ansiktshirsutism : efloritin

Hypertrikos

- Ökad hårväxt som inte följer ett androgenberoende mönster
- Kan förekomma hos både kvinnor och män
- Lokaliserad eller generaliserad
- Medfödd eller förvärvad

Orsaker till hypertrikos

- Läkemedel – t.ex. minoxidil, ciklosporin, fenytoin
- Systemiska tillstånd – t.ex. malnutrition, porfyri
- Medfödda former – sällsynta, ibland syndromassocierade
- Lokaliserad form – t.ex. över ett kongenitalt melanocytärt nevus

Utredning och behandling – hypertrikos

- Anamnes och klinisk undersökning
- Läkemedelsgenomgång
- Utred bakomliggande orsak vid misstanke
- Behandla orsaken + hårborttagning vid behov

Sammanfattning

Hirsutism = ökad terminalhårväxt hos kvinnor i ett manligt, androgenberoende mönster

PCOS = vanligaste orsaken till hirsutism. Snabb debut/progression/virilisering → utred vidare

Hypertrikos = ökad hårväxt utanför androgenberoende mönster; förekommer hos kvinnor och män

Tack för att ni lyssnat!

Källor

Wahlgren C-F, Bradley M, Enerbäck C, m.fl. (red.). *Dermatologi och venerologi*. 10:e uppl. Studentlitteratur; 2022.

Internetmedicin. [Hirsutism – behandlingsöversikt](#).

DermNet. [Hirsutism](#).

DermNet. [Hypertrichosis](#).

**Karolinska
Institutet**

**LUNDS
UNIVERSITET**

